

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE AKRAN ZORBALIĞI VELİ-ÖĞRETMEN BÜLTENİ

Akran Zorbaliğı; özellikle okullarda gerçekleşen, bir ya da birden fazla çocuğun kendilerinden fiziki veya sosyal anlamda dezavantajlı konumda olan başka bir çocuğa karşı, düzenli olarak yapmakta oldukları sözlü ya da fiziki saldırı ve baskılamalardan oluşan, negatif etkileri son derece yüksek olan bir sosyal problemdir.

Yapılan araştırmalara göre okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların akranları ile başarılı etkileşiminin onların fiziksel, zihinsel, sosyal- duygusal ve psikolojik gelişimlerine önemli katkılar sağladığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte okul öncesi dönemde başarısız akran etkileşiminin ise hem kısa, hem de uzun vadede psikolojik, sosyal- duygusal, zihinsel ve akademik problemlerle ilişkisini ortaya koymaktadır.

ZORBALIĞIN YOL AÇTIĞI SORUNLAR

Psikolojik sorunlar:

Huzursuzluk, kaygı, panik, gerginlik hissi, yoğunlaşma bozukluğu vb. duygusal değişimlerle var olan sorunların artması, uyku sorunları, altını ıslatma, okul fobisi ve depresyon görülebilmektedir.

Akademik sorunlar: Okula uyumda bozulma, okulu güvensiz ve mutsuz bir yer olarak algılama, okula gitmek istememe,

Sosyal sorunlar: Sosyal ve duygusal yaşantıda problemler, arkadaşlık kurma ve arkadaşlığı sürdürmekte sıkıntı yaşama, olumsuz benlik algısı oluşturma, kendini ifade etmekte güçlük çekme, güvensizlik, yaşama ve içine kapanıklık, utangaçlık vb.

Zorbaliğın altındaki nedenler arasında genelde:

- Ailesi ve sosyal çevresi tarafından şiddete maruz kalan çocuklar
- Anne baba arasındaki çatışma ya da ayrı olmaları,
- Çocuğun duygusal anlamda sıkıntı yaşaması
- Empati kuramaması,
- Çocuğun “sevilmiyorum” duygusu yaşaması,
- Fark edilme, dikkat çekme isteği duyması,
- Kavga, gürültü dışında iletişimi öğrenememiş olması yer almaktadır.

Zorba çocukların da mağdur çocuklar kadar kendilerini dışlanmış ve sevilmiyor hissettikleri gözlenmektedir. Zorba etrafına birilerini toplamış olsa da genelde yalnız kalmaktadırlar.

Mağdur çocuklar genellikle:

- Hassas,
- İçer dönüklüğü
- Utangaç,
- Farklı düşünen, farklı davranan,
- Pasif,
- Başkalarının kendileri üzerinde kontrolüne karşı çıkmayan
- Endişeli ve kimi zaman depresiftirler.

Zorbalık mağduru çocuk destek almazsa:

- İçine kapanık, öz güveni düşük olur,
- Sosyalleşmede zorluk yaşar.
- Öfkesini aynalayarak kendi de davranışını zorbalığa dönüştürebilir.

Tüm bu sebeplerden ötürüdür ki zorba ve mağdur çocuğa zamanında müdahale etmek, her iki tarafı da kazanmak ileride yetişkin olduklarında kendilerine, çevrelerine ve topluma faydalı bireyler yetişmelerinde büyük katkı sağlayacaktır.

ÇOCUĞUNUZUN ZORBALIĞA MARUZ KALDIĞINI NERDEN ANLARSINIZ?

- Arkadaşlarından ve okuldan hiç bahsetmemesi
- Okula gitmek istememesi, okul değiştirme isteği, sabahları iştahsızlık çekme, sürekli karın ve baş ağrısı
- Korkulu rüyalar görmesi, uykusunda ağlaması, yatağını ıslatması
- Sürekli uyumak istemesi
- İçer kapanma ve kekeleme gibi durumların ortaya çıkması
- Ne sorunu olduğunu söylemek istememesi

Çocuğunuzun zorbalık davranışı sergilemesi durumunda nasıl davranmalısınız?

- Çocuğunuzla sakince konuşun, bunu yapma sebepleri ve yaptığı davranışın başkalarında yaratacağı olumsuz duygular üzerinde durun.
- Bu davranışını onaylamadığınızı kesin ve net bir biçimde belirtin.
- Varsa bu tür davranışlara model olan ailenin diğer üyelerini uyarın.
- Kurallara uyduğunda, sorumlu davranışlar sergilediğinde, olumlu davranışlar gerçekleştirdiğinde takdir edin, bunları pekiştirin, ödüllendirin.
- Okulla mutlaka işbirliği yapın.

ÇOCUĞUNUZUN ZORBALIĞA MARUZ KALDIĞINI DÜŞÜNÜYORSANIZ NELER YAPABİLİRSİNİZ?

- Çocuğunuzla açık iletişim kurun. Durumu tartışmak yerine konuşmasına, duygularını paylaşmasına izin verin ve dinleyin.
- Zorbalığın nerede ve nasıl meydana geldiğini öğrenin
- Olumlu stratejiler geliştirmesinde yardımcı olun
- ‘Sen de aynısını ona yap’ cümlesinin fayda sağlamaktan çok zarar getireceğini unutmayın
- Olayla ilgili olarak kendi duygularınızı mümkün olduğunca kontrol edin. Hemen aşırı tepki göstermeyin.
- Çocuğunuzunuzu asla suçlamayın.
- Bu durumu kendisinin çözmesi gerektiğini ya da yardımcı olamayacağınızı söylemeyin.
- Eğer çocuğunuz bunu kimseye anlatmamanızı isterse, bunun zorbalık davranışı sergileyen kişiyi korumak anlamına geleceğini anlatın.
- İlgi alanları doğrultusunda sosyal etkinliklere, aktivitelere yönlendirin.
- Çocuğunuzun bundan sonraki akran istismarı ve rahatsız etme eylemlerini okulda güvendikleri bir öğretmene bildirmeye teşvik edin.
- Sonrasında ise belli zaman dilimleri içerisinde aynı olayın tekrarlanıp tekrarlanmadığını ve onu üzen veya kızdıran arkadaşları olup olmadığını sorun.
- Okulu durumdan mutlaka haberdar edin ve çözüm konusunda işbirliği yapın.

AİLELERE ÖNERİLER

1.Çocukların, özellikle saldırgan davranışlarla istediklerini yerine getirmelerine izin verilmemeli, bu tür davranışlar pekiştirilmemelidir. Zorba olmak ya da zorbalığa maruz kalmak bir yana, sadece bu olaylara tanık olmak bile uzun süreli olumsuz etkilere neden olabilir. .

2.Televizyon izlemesi sınırlandırılmalı, hangi programları izlediği, hangi bilgisayar oyunlarını oynadığı ise kontrol edilmelidir. Seyredilen film ve yaşanan gerçek olaylar üzerinde mutlaka konuşulmalı, topluma uyan veya uymayan davranışlar çocukla birlikte değerlendirilmelidir.

3.Çocuklar, çeşitli sosyal ve sportif alanlara yönlendirilmeli ve onlara, hobilerini yapmaları için fırsatlar verilmelidir. Aileler, çocuklarıyla daha nitelikli zaman geçirmeli; zorbalık davranışlarına karşı dikkatli ve özenli olmalıdır. Kardeşler arasında böyle bir durum varsa mutlaka müdahale etmeli bu tür davranışlara izin verilmemelidir. Aileler çocuklarının diğer arkadaşlarının yanında popüler olması yönündeki arzularını, çocuklarına yansıtmamalıdır.

4.Aileler, çocuklarıyla sorgulayıcı nitelikte değil, paylaşım amacıyla sohbet etmeli, çocuklarının arkadaşlıklarını (kendisini üzen veya kızdıran) anlamaya çalışmalıdır. Anne ve baba çocuklarının bir arkadaşına zorbalık yaptığını öğrendiğinde, çocuklarını savunmamalı ve bu tür davranışları asla onaylamayacaklarını kesin bir dille belirtmelidir

ZORBA OLMA! KANKA OL!

5.Çocuğün, duygudaşlık kurarak karşısındakinin zorba bir davranış karşısındaki duygusunu anlaması sağlanmalıdır. Zorbalığın doğal bir davranış olmadığı vurgulanmalıdır. Aileler, çocuklarının davranışları ile ilgili olarak sıklıkla öğretmenlerinden bilgi almalı çözüm üretmeye çalışmalıdır. Eğer davranış problemi devam ederse rehberlik servisimizle iletişime geçilmesi gerekmektedir.

6.Davranışsal sorunların, en sağlıklı biçimde aile-okul-çocuk üçgeninde, öğretmenlerin, ebeveynlerin, rehberlik servisinin birbirleri ile iletişim halinde bulunarak çözülebileceği unutulmamalıdır.